

er drie verschillende soorten bossen. Eerst had je het eiken-berkenbos, dan het elsenbroekbos en vervolgens het essentbos- Het typische hiervan is, dat de grond steeds beter wordt en de beste grond hier is die van het essentbos. In deze bossen groeien vele en veelsoortige planten o.a. salomonszegel, kamperfoelie, de hondsroos; dit is de plant, waar alle rozen uit gekweekt zijn. Verder de meidoorn met een of twee stampers, vogelkers, zo genoemd, omdat de vogel die verspreidt, kleefkruid, bereklauw vanwege de haren op de stengel, wilgenroosje, ook weer een storingsplant, 'n speciale soort muur met drie nerven, drie duidelijke lijnen onder het blad, moerasspirea, nagelkruid, keverorchidee, jammer dat deze laatste hier nooit tot bloei komt, daar er te weinig licht bij kan. De wilgenamandel komt altijd in struikvorm voor, deze had drie barsten in de schors, daar kun je aan zien, dat hij uit drie generaties bestaat. Rode en zwarte aalbes, hondsdrif, varens, de witte en blauwe smeerwortel, riet, zwaluwtong, knoop- of wambuiskruid.

Ongeveer aan het einde van de wandeling kwamen we voorbij gagelstruiken. De gids plukte wat af en liet het ruiken Vanwege de sterke geur wordt het ook wel brabantse myrrhe genoemd. Hij vertelde, dat zijn vader het in de oorlog plukte en het op de beddeplank legde om de vlooiën te verdrijven. Het is vooral wat de middag betreft, maar een greep van wat we gezien hebben; het was zoveel, dat ik het niet allemaal kon bijhouden en opnemen. Alles bij elkaar een prettige, leerzame en gezonde excursie. Dank aan de organisatoren.

Zr.Monica.

G E M E R T S   D I A L E C T .

Mijn laatste artikel over dit onderwerp hebt u kunnen lezen in Gemerts Heem, nr.36 herfst 1969. In hetzelfde nummer reageerde de Heer M.H.J.Pennings in een in het Gemerts geschreven artikel op mijn mededeling dat ik niet wist wat het tweede gedeelte van de uitdrukking "win 't mar en wis mar twae!" betekende. Van kaarten weet ik zo goed als niets en was dan ook zeer verbaasd te lezen, dat het iets met "kroisjasse" had te maken. Ik ben de Heer Pennings dan ook erkentelijk voor zijn snelle reactie.

Dank ben ik verschuldigd aan de Heer J.J.v.d.Broek, Beëdigd Taxateur voor de Boomkwekerij te Boekel. Op 2 februari 1970 reageerde hij op hetzelfde artikel in Nr.36 en wel n.a.v. de uitdrukking: " 't Is zeu wrang az'n kwaipaer".

Ik haal hier nog even aan wat ik toen schreef over deze uitdrukking, zodat U de brief van de Heer v.d.Broek beter kunt begrijpen:

"Van Dale, s.v. Kwee(peer): een hier gekweekte, appel-achtige boom en zijn gele, welriekende schijnvrucht, die appel- of peervormig is (Cydonia vulgaris) en alleen geconfijt gegeten wordt.

"Volgens mijn zegsman is 't 'n wilde pereboom, waarop "goede" peren geënt worden. Of dit waar is, weet ik "niet. Gaarne inlichtingen".

Ik had een en ander van mijn vader gehoord en ik ben blij, dat ik nu ook nog de mening van een deskundige kan laten horen. Dit schreef de Heer v.d.Broek:

"Naar aanleiding van hetgeen U schrijft In Gemerts Heem No. "36, bladz.4 en 5 over de Kwee(peer) het volgende. Uw opmerking, dat hierop goede peren geënt zouden worden is juist. Er "zijn echter twee nadelen aan verbonden, nl. de kweeper is "niet tegen zeer zware vorst bestand, zodat het kan gebeuren, "dat U een boom hebt, die 5 tot 6 jaren goed groeit, gaat "dragen en dan dood vriest.

"Het tweede nadeel is, dat hij niet geschikt is voor lichte "zandgrond. Hij maakt nl. zwakke wortels, waardoor hij niet "diep in de grond doordringt. Bij grote droogte wreekt zich "dit. Voordeel is dat de geënte boom reeds het derde jaar "vruchten geeft. Wordt nog wel gebruikt als onderstam om peren op te enten, maar voor bepaalde soorten en bepaalde "grondsoorten".

Ik hoop, dat deze reacties voor anderen een aansporing zijn om ook eens iets te laten horen. Ook als U het helemaal niet met me eens bent!

Hieronder weer wat uitdrukkingen, gehoord en genoteerd in Gemert. De datum van de notitie staat er achter.

- 1). Van iemand die met zichzelf geen raad weet van verveling:
"Hai lupt mêê z'n ziejl onder z'ne èèrm. (27-3-1966).
- 2). Als een tuin vol onkruid staat:
" 't is hiejr 'n grote rawwazie". (27-3-1966).
- 3). Als een jongen een streek heeft uitgehaald, kan hij te horen krijgen:
"Gai, lêleke-n aopendalder". (27-3-1966).
- 4). Van iemand die zeer mager is:
"Hai-s seû maoger, 't is vel over skanke (of: knoke)".
(27-3-1966).
- 5). Van dezelfde figuur kan men opmerken:
"Hai-s seû maoger det-ie mêê z'n kaoke twelv-ure kan kleppe".
(27-3-1966).
- 6). Als iemand het druk heeft en maar blijft rond rennen:
"Hai bleef mar an- 't roond teurze". (27-3-1966).
- 7). Van iemand die failliet is gegaan:
"Hai-s feliet". (27-3-1966).
- 8). Iemand die wat veel kritiek levert, kan te horen krijgen:
"Och mens, ge het gêên vel veur oew gat!" (18-1-1969).
- 9). Een kind dat zit te knoeien met voedsel of water, krijgt te horen:
"Haw op mêê dè geknel !"
- 10). Toen het hard sneeuwde, ving ik op:
"Godorie, 't mang-'t". (:Het is menens).
Veelvuldig hoort men:
" 't-is mènes". (9-2-1969).
- 11). De Gemertse "Drumknaauwers" schijnen van ouds een hekel gehad te hebben aan de Helmondse "kattedonders":
"Helmuntse katte
springe op de latte
en as de latte braeke
beginne de katte te kwaeke". (9-2-1969).

- 13). Iemand wil weten waar Piet ergens is. Het antwoord brengt hem niet veel verder.
A: "Woor iz-onze Piet?"
B: "In z-n vel as-ie nie gestreupt is". (9-2-1969)
- 14). Een spottende vermaning:
"Mense van Gemert, Boekel en Eèrep , wa moet-er van "allie toch worre?"
- 15). Spottend, als iemand erg verlegen is:
"Verlaege poeskes haole-n- 't spek oit de pot". (Als ze "de kans krijgen, zijn ze zo verlegen niet). (25-1-1969)

Tot de volgende keer.

Hebt U op- of aanmerkingen? Gaarne aan

W.J.Vos.

Nieuw adres m.i.v. 10 sept. 1970.

Korhoenhof 9

Nuenen.

EEN BEZOEK AAN HET KASTEEL VAN HEESWIJK EN DE ABDIJ
VAN BERNE.

Met 19 leden van onze Heemkundekring gingen we op woensdag 2 september 1970 naar Heeswijk, om aldaar het kasteel en de Abdij te bezichtigen. Eerst bezochten we het kasteel, waar de bewoner van het poortgebouw, de hr. de Visser ons rondleidde door de grote zalen en kamers. Het oudste gedeelte, de fundamenteën en kelders met muren van 3 meter dik, dateren van de 12e eeuw; vóór die tijd heeft er waarschijnlijk een houten kasteel gestaan. De kasteelheren waren heren van Heeswijk en Dinther, waarvan in een van de zalen de wapens zijn opgehangen van circa 1100 en 1200. De buitenkant van het kasteel is voor enige jaren door Monumentenzorg keurig gerestaureerd.

Binnen vindt men over de verschillende vertrekken verdeeld, o.m. een groot aantal schilderijen, waarbij portretten van de hele familie van den Bogaerde van Terbrugge, waaraan sedert 1832 het kasteel in eigendom toebehoort; de leden hiervan hebben in de loop van de jaren een grote en kostbare col-